

VELIKA BRITANIJA PO BREXITU

Kranj, 7.5.2021

Z letošnjim novim letom je Združeno kraljestvo izstopilo iz Evropske Unije in s tem tudi iz enotnega trga in carinske unije.

Odnosi med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom so od 1. januarja 2021 urejeni s Sporazumom o trgovini in sodelovanju, ki opredeljuje pravice državljanov, gospodarskega sodelovanja in sodelovanje na drugih področjih EU z Združenim kraljestvom.

O sodelovanju Slovenije in Velike Britanije po Brexitu smo se pogovarjali z gospo Karenno Vaughan iz svetovalne družbe »Catalina Consuling«. Gre za svetovalno družbo, katera se ukvarja predvsem s hitro rastočimi podjetji, kateri želijo optimizirati svoje stroške poslovanja, imeti učinkovito prodajno strategijo in trajnostni razvoj dobavne verige. Podjetje je plačano po učinkovitosti. Sedež podjetja je v Londonu, ključne stranke pa so tehnološki centri v Londonu, Dublinu, Frankfurtu, NYC, Švici in Luksemburgu.

Ga. Vaughan je predstavila **prihodnje odnose Velike Britanije z EU**, in kaj to pomeni za slovenske izvoznike. Z odhodom Velike Britanije iz EU je razpadel tudi enotni trg in nastale so ovire pri čezmejni izmenjavi in trgovini, ki prej niso obstajale. Sporazum o izstopu Velike Britanije, sklenjen med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom, določa pogoje za izstop Združenega kraljestva iz EU v skladu s 50. členom pogodbe.

Sklenjen sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom določa preferencialne dogovore na področjih kot so trgovina z blagom in storitvami, trgovina z digitalnim blagom, področje intelektualne lastnine, javnih naročil, letalstvo in cestni promet, energetika, ribolov, usklajevanje socialne varnosti, sodelovanje na področju pravosodja in kazenskega pregona, sodelovanje v EU programih. Sporazum temelji na določbi, ki zagotavlja enake konkurenčne pogoje in spoštovanje temeljnih pravic.

Update o Veliki Britaniji - politika, gospodarstvo, poslovanje: Velika Britanija (monarhija) ima 62,8 mio prebivalcev, minimalna mesečna plača je 1.598 €, po višini GDP zaseda šesto mesto, druga v Evropi za neposredne tuje naložbe, v letu 2019 je 43% celotnega izvoza predstavljala EU, uvoz iz EU leta 2019 je bil 52%. Brexit bo temeljito preoblikoval gospodarstvo VB. Pomankanje delavcev iz EU bo pomenil višje plače, večje naložbe v avtomatizacijo in zmanjšanje donosnosti podjetij.

Velika Britanija beleži, kljub COVID omejitvam, gospodarsko rast. Ta se je najbolj zvišala februarja, k temu pa je pripomogla tudi delna oživitev trgovine z EU.

Ključna področja rasti v Veliki Britaniji so: farmacija in zdravstvo, IT tehnologije, industrija jekla, kemijska industrija, umetna inteligenca, droni, virtualna resničnost, kripto valute, plačilni inštrumenti, genomika, internet.

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija

Poslovne priložnosti za slovenska podjetja:

- **Zdravstveno varstvo:** trg zdravstvenega varstva je v Veliki Britaniji velik, s potrebo po vedno novih izdelkih in inovativnih tehnologijah. Skupaj je področje zdravstvenega varstva vredno 37 bilijonov funtov. Sistem javnega zdravstvenega varstva je vreden 165 bilijonov dolarjev, manjši privatni segment zdravstvenega varstva pa 56 bilijonov dolarjev. Velike priložnosti predstavlja tudi IT sistem zdravstvenega varstva, s prodajo mobilnih zdravstvenih aplikacij. Velike so tudi priložnosti na področju tehnologij, ki so v pomoč starejšim in ostarelim, preventivni negi (zdravje zob, diete in fitnes). Priložnosti so še na področju umetne inteligence pri zdravstveni diagnostiki, ter nadzor in obvladovanje virusov.
- **Medtech podjetja:** v Veliki Britaniji je 150 Medtech podjetij katera podpirajo nacionalne organizacije za inovacije in razvoj, skupaj je več kot 3.800 Medtech podjetij. Po številu zaposlenih so Medtech podjetja v VB na četrtem mestu v svetovnem merilu.
- **Mobilna telefonija:** trg mobilne tehnologije v Veliki Britaniji je največji v Evropi, z letnimi prihodki 14 bn funtov. 92% odraslih uporablja mobilne telefone. Oglaševanje mobilne telefonije iz leta v leto narašča za več kot 40%. Vladne naložbe v super hitri širokopasovni dostop znašajo 530 mio. funtov. Vladne naložbe v 5G omrežje znašajo 1 bn funtov.
- **Tehnologija** predstavlja najuspešnejši sektor v Veliki Britaniji, vključno z digitalno tehnologijo, zdravstvom, prometom, ustvarjalno in zabavno tehnologijo, finančnimi storitvami, kibernetsko varnostjo, kmetijstvom in komunikacijami. Številna najbolj znana podjetja na svetu uporabljajo tehnološke inovacije iz Združenega kraljestva, vključno z umetno inteligenco, medmrežjem, podatkovnimi centri in 5G komunikacijo.
- **Letalska in vesoljska industrija, obramba:** letalska industrija VB je druga največja na svetu, takoj za ZDA, v civilni letalski industriji je skupni promet v VB znašal več kot 45,5 milijard dolarjev, sektor predstavlja približno 17% tržni delež na svetovnem trgu. V Veliki Britaniji deluje več kot 3000 letalskih družb, letalski in vesoljski sektor pa ima v Evropi največ podjetij v skupini SME, ki posredno ali neposredno zagotavljajo več kot 282000 delovnih mest. Domača podjetja vključujejo BAE Systems, Cobham, GKN, Meggitt, QinetiQ, Rolls-Royce in Ultra Electronics.

Izzivi: največji izzivi so še vedno na področju farmacije in zdravstva, finančnih storitev, agrikulture in ribolova in trajnosti.

Koristne spletne strani:

<https://www.gov.uk/eubusiness>

<https://www.gov.uk/guidance/tariffs-on-goods-imported-into-the-uk>

<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/spremembe-za-drzavljanke-in-podjetja-po-izstopu-zdruzenega-kraljestva-iz-evropske-unije-brexitu/>

http://www.fu.gov.si/poslovni_dogodki_podjetja/izstop_zdruzenega_kraljestva_iz_evropske_unije_brexit/

Mojca Umek, svetovalka SPOT

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija